

SUF

MAGASINET

December • 2014

TEMA

Fællesskab

Fokus på fællesskabet som grundsten
og afsæt for den pædagogiske praksis

Redaktion: Michael Hansen (ansvarshavende)

Peter Borberg, Thorsten Asbjørn og

Margrethe Langer

Tekst: Peter Borberg og Thorsten Asbjørn

Kontakt redaktionen: mla@suf.dk

Korrektur: Jette Bang

Foto: Christian Brandt,

Emil Ryge Christoffersen og SUF

Layout: KreativGrafisk

Oplag: 1200

Forsidefoto: Christian Brandt

Denne gang i SUF Magasinet

- 4 Fællesskabet kalder på en kreativ vej
- 6 Litteratur rummer stort terapeutisk potentiale
- 7 Forsker: Det er menneskets bestemmelse af være kreativ
- 8 Kreativiteten brusede om kap med bæltet
- 12 De nedbryder magten
- 16 Dokumentation forbedrer hverdagen
- 18 Fra ung SUF'er med rod i livet til mentor
- 22 Omsorg og selvstændighed på samme matrikel

Leder

Viden skaber nye fællesskaber

I Den Sociale Udviklingsfond er vi hele tiden opmærksomme på, at viden har flere sider, som hver især kan befrugte vores arbejde. Det gælder den dokumenterede viden, hvor vi løbende fremviser effekterne af vores indsatser. Og det gælder den 'nulstillede' viden, hvor vi udvikler den socialpædagogiske metode, alt imens vi afprøver den

Af Michael Hansen, direktør, Den Sociale Udviklingsfond

Siden 2007 har evaluering og dokumentation stået højt på dagsordenen i Den Sociale Udviklingsfond. Slet og ret fordi det er her, at vi overfor de enkelte sagsbehandlere og omverdenen i øvrigt får tydeliggjort den eksakte effekt af den socialpædagogiske indsats, vi leverer.

Men ikke nok med det. Den systematisk indsamlede viden er også et særdeles nyttigt udviklingsværktøj i den socialpædagogiske værktøjsskate, så vi ikke kun baserer det faglige udviklingsarbejde på formodninger, personlige erfaringer og antagelser.

I dette magasin har vi blandt andet fokus på, hvordan vi i arbejdet med evaluering og dokumentation i Den Sociale Udviklingsfond udvikler det daglige arbejde. Eksempelvis hos Eremitterne i København, hvor vi arbejder tæt sammen med SocialRespons om dokumentation og udvikling af vores metoder.

Positive forandringer

Resultaterne hos Eremitterne er mærkbare i dagligdagen. I dag kan Eremitterne således konstatere, at mange af de faglige og metodiske målsætninger, de har opstillet for deres relations- og udviklingsarbejde med de unge, har givet sig udslag i positive forandringer – vel at mærke forandringer, som nu kan dokumenteres. Samtidig har processen styrket det faglige fællesskab i personalegruppen, og den har medvirket til at styrke det faglige ambitionsniveau yderligere. Du kan læse mere om Eremitterne i dette nummer.

Også andre steder i Den Sociale Udviklingsfond er vi stærkt optaget af at bringe viden i spil på helt nye måder. Vi har over en årrække brugt den viden og de erfaringer, som ligger til grund for vellykkede forløb i bo-selv og plejefamilie til at skrue et helt nyt botilbud sammen. En så-

Fælles læsning åbner op for nye indfaldsvinkler mellem socialkonsulenten og den unge.

Den måde, **den unge** og **konsulent**en plejer at se hinanden på, **bliver rystet**, når de mødes i et **kreativt** fællesskab. Her er ikke noget, som hedder **rigtigt eller forkert**, og vi ved ikke på forhånd, hvad der kommer ud af de kreative processer. Til gengæld ved vi, at kreativiteten kalder på **mange sanser** og inspirerer til andre måder at tænke, forstå og handle på.

Margrethe Langer

kaldt hybridmodel, hvor den unge flytter ind i en boligpavillon ved siden af en mesterlærefamilie.

Med hybridmodellen er rammerne skabt for et helt nyt fællesskab bestående af unge, familier og konsulenter – et fællesskab, der etablerer særlige udviklingsbetingelser for den unge. Et godt eksempel på, hvordan vi i Den Sociale Udviklingsfond har øje for at sætte den viden, vi allerede har, i spil på nye måder.

Det kreative møde

Men der findes også en form for viden, som man kan kalde den 'nulstillede' viden. Det er den viden, vi ikke kender på forhånd, men som bliver til i situationen. Nærmere bestemt i den situation, hvor den unge og socialkonsulenten mødes i et nyt fællesskab, der for en stund ophæver forudindtagne holdninger og tanker samt vante adfærdsmønstre og magtbalancer.

I Den Sociale Udviklingsfond er vi lige nu i gang med at afprøve en ny metode inden for det socialpædagogiske felt, hvor den unge og konsulenten mødes i et kreativt fællesskab. Det kan være om en tekst, et maleri eller på en teaterscene. Ingen af dem ved, hvad den an-

den tænker eller vil sige. Ingen holdninger eller perspektiver på det nye og ukendte er mere rigtige end den andens. Ingen ved i realiteten noget. Og det er netop pointen. At give sig hen til øjeblikket. Åbne sanserne for den viden, der kan opstå i mødet med det nye og at turde kaste sig ud i noget, som er ukendt, og hvor man ikke på forhånd ved i hvilken retning, man kommer til at gå.

Fællesskab involverer

I dette nummer af SUF-magasinet kommer vi også tæt på vores arbejde med at udvikle viden og pædagogiske metoder. Alt, hvad vi gør, udspringer af en forankret tro på fællesskabet. Fællesskabet er derfor også temaet i dette nummer, fordi vi tror på, at det altid giver mening at have fællesskab for øje. Det hvad enten vi taler udvikling af metoder, i det daglige møde mellem unge og socialkonsulenter eller i vores organisatoriske udvikling. Fællesskab involverer. Det handler om et du og et jeg. Du er forpligtet og sat ind i en sammenhæng.

God læselyst!

Fællesskabet kalder på en **kreativ vej**

SUF afprøver ny pædagogisk metode, hvor den unge og socialkonsulenten mødes i et ligeværdigt kreativt fællesskab. Metoden skal udfordre klassisk autoritetstænkning og vise nye retninger for professionelt relationsarbejde

Af Peter Borberg · Foto: Emil Ryge Christoffersen

Tør vi udvikle en ny pædagogisk metode, alt imens vi udfører professionelt relationsarbejde?

Det spørgsmål har SUF stillet sig selv gennem længere tid. Fordi det professionelle relationsarbejde mellem den unge og socialkonsulent hele tiden kalder på retænkning og videreudvikling.

I det lys har SUF sat gang i udviklingen af en ny pædagogisk og oplevelsesbaseret metode under overskriften "Det kreative fællesskab". Her mødes den unge og konsulenten i et kreativt rum, hvor relationen for en stund er nulstillet.

- En forudsætning for at vi fortsat kan udvikle det relationsarbejde, som er selve omdrejningspunktet i SUF, er, at vi får prøvet nye miljøer og sammenhænge af, hvor den unge og socialkonsulenten mødes og kan se hinanden fra nye vinkler, siger Margrethe Langer, udviklingsdirektør i SUF.

Det nye møde

Her melder det kreative fællesskab sig som en oplagt platform, fremfører Margrethe Langer. Første led i afprøvelsen af metoden var en større workshop-seance i SUF-regi. Den unge og konsulent mødtes i nye kreative rum, hvor de fra et

fælles og ligeværdigt udgangspunkt eksempelvis skulle male, fortælle historier og lege.

- Når vi mødes i et kreativt fællesskab, mødes vi om noget, der er uden for os selv. Kreativitet taler til nye måder at lære på og være sammen på. For den unge og konsulent betyder det, at de kommer til at forholde sig til hinanden og snakke om tingene på en ny måde, siger Margrethe Langer og uddyber:

- Sagen er, at vi med kreative udtryk kan sætte ord og billeder på følelser og tanker, som ellers kan være vanskelige at tale om. Og ikke mindst kan vi gennem kreativiteten få nedbrudt nogle af de barrierer, som kan opstå i en professionel relation, og som i visse tilfælde kan stille sig i vejen for udvikling.

Ind i det ukendte

Når den unge og konsulent sammen slipper tøjlernes for at mødes i det kreative fællesskab, er det derfor også et møde med det ukendte. I det ligger, pointerer Margrethe Langer, en vigtig udfordring af den vante relation.

selv i et nyt og måske overraskende lys, siger Margrethe Langer og fremhæver, at netop dette aspekt er essentielt i SUF-regi.

- Vores konsulenter er sammen med de unge døgn-rundt, og det kan være en udfordring at finde den rette balance mellem nærvær og distance. Her kan kreativiteten være med til at fastholde nysgerrigheden på hinanden.

Absolut ligeværd

Centralt for ideen med det kreative fællesskab er således, at den unge og konsulent begge kastes ud i de kreative processer på fuldstændig lige vilkår. Pædagogen er lige så meget på arbejde som den unge. På den måde udfordres også klassisk autoritetstænkning.

- Relationen mellem den unge og konsulent bliver uundgåeligt præget af en vis form for v-netænkning og rutine, fordi de er sammen så meget. Det kan for eksempel udmønte sig i, at den unge opfatter konsulent som en slags ekspert, der taler på en bestemt måde og træffer beslutninger. Her er det håbet, at det kreative fællesskab kan bidrage til, at man opdager nye sider

” Når vi mødes i et kreativt fællesskab, mødes vi om noget, der er uden for os selv. Kreativitet taler til nye måder at lære på og være sammen på. For den unge og konsulent betyder det, at de kommer til at forholde sig til hinanden og snakke om tingene på en ny måde.

Margrethe Langer

- Den måde, den unge og konsulent plejer at se hinanden på, bliver rystet, når de mødes i et kreativt fællesskab. Her er ikke noget, som hedder rigtigt eller forkert, og vi ved ikke på forhånd, hvad der kommer ud af de kreative processer. Til gengæld ved vi, at kreativiteten kalder på mange sanser og inspirerer til andre måder at tænke, forstå og handle på, siger Margrethe Langer.

Fornyet nysgerrighed

Hun lægger ikke skjul på, at det kreative fællesskab kræver stort mod fra både den unge og konsulent. Først og fremmest fordi metoden afprøves, samtidig med at den udvikles.

- Den unge og konsulent mødes et sted, hvor de ikke ved, om de kan bunde. Pointen er, at det giver dem begge mulighed for at præsentere sig

ved hinanden og finder en ny interessant vej at gå sammen, siger Margrethe Langer.

Faglighed sættes i spil

Det er dog ikke lig med, at den pædagogiske faglighed sættes uden for døren. Tværtimod håber Margrethe Langer, at udviklingen af den nye metode, betyder styrket udbytte for såvel den pædagogiske praksis som de unge.

- Vi forventer, at det kreative fællesskab vil virke som en enorm inspirationskilde ind i den pædagogiske praksis. Og samtidig tror vi, at det kan føre til, at vi i endnu højere grad vil se unge, som gennem ligeværdige og åbne relationer til professionelle kommer til at mestre ansvaret for eget liv, slutter Margrethe Langer.

Litteratur rummer stort terapeutisk potentiale

LÆSNING: Engelske studier af metoden "Shared Reading" viser, at fælles læsning har positiv effekt på udsatte grupper, blandt andet anbragte unge. Nu vinder metoden også indpas i Danmark

Af Peter Borberg

Når udsatte mennesker læser sammen med professionelle socialkonsulenter har det positiv effekt på relationen. Det viser undersøgelser fra England, hvor organisationen The Reader Organisation i disse år stormer frem. Her har man udviklet metoden "Shared Reading", som nu også vinder udbredelse i Danmark.

- Resultaterne fra England har i væsentligt omfang dokumenteret, at læsegrupper for psykisk sårbare – eksempelvis anbragte unge – rummer stort terapeutisk potentiale, siger Mette Steenberg, ph.d. i litteratur og semiotik ved Aarhus Universitet samt formand for Læseforeningen, som er den danske pendant til den britiske The Reader Organisation.

Overraskende udbytte

"Fælles læsning" går i al sin enkelthed ud på at etablere en læsegruppe, hvor for eksempel behandler og patient med psykiske lidelser mødes om en tekst. Det kan være et digt, en novelle, en sang eller for den sags skyld et billede, som de i fællesskab snakker om og forholder sig til fra hvert deres udgangspunkt.

- Det er gennem deling af det personlige og oplevelsesbaserede engagement i teksten, at det terapeutiske potentiale findes, siger Mette Steenberg, som blandt andet har afprøvet "fælles læsning" på psykotiske patienter på Aarhus Universitetshospital. Selv om hun kendte til de engelske erfaringer, gik hun til opgaven med en vis skepsis.

- Jeg forventede, at det sociale aspekt i læsegruppen ville volde problemer for patienter med en psykose. Men læsegruppen i Aarhus bekræftede

SUF gør klar til fælles læsning

"Vi kan se, at fælles læsning er en metode, der understøtter vores relationspædagogiske tilgang. Det handler om hele tiden at udvikle nye veje til at nedbryde uhensigtsmæssige magtbalancer mellem den unge og socialkonsulenten og derudover om at åbne for den unges øjne for egne iboende ressourcer."

Margrethe Langer, udviklingsdirektør, SUF

de engelske erfaringer. Læsegruppen styrkede de sociale relationer mellem patienter og behandlere. Patienter, der normalt ikke interagerede med hinanden, snakkede pludselig sammen i læsegruppen, fortæller hun.

Nyt fokus

Ifølge Mette Steenberg indeholder "fælles læsning" to dimensioner, som har positiv indvirkning på den psykisk sårbare. For det første bliver personen del af en medskabende proces, hvor der er flere om at skabe tekstens betydning.

- Det, som viser sig i læsegruppen, er, at den psykisk sårbare ikke har fokus på sin sygdom eller de problemer, vedkommende bærer rundt på. Personen har fokus på teksten og det betydningsunivers læsegruppen i fællesskab skaber. Gennem fælleslæsningen kommer personligheden i spil på en ny måde. Og det gælder både for patient og behandler, pointerer Mette Steenberg.

Nye vinkler på hinanden

Hun peger på den anden dimension, nemlig styrkelsen af den sociale kognition.

- Psykisk sårbare har ofte vanskeligt ved det, man kalder 'mentalisering', evnen til at justere egne forestillinger så de passer til en given situation. Her kan fælles læsning være med til at træne de sociale kompetencer, fordi læsning træner evnen til at læse de følelser og tanker, der ligger bag andre menneskers handlinger.

Mette Steenberg fremhæver, at det ofte viser sig at være en yderst effektiv øvelse for den psykisk sårbare at udtrykke sin egen læsning af teksten og efterfølgende modtage respons fra eksempelvis sin behandler eller en anden deltager. - Når vi læser sammen, sker der en nedbrydning af de normale magtrelationer. Det giver nye vinkler på såvel den psykisk sårbare som behandleren. Fokus er for en stund ikke på behandling og problemer, men på nogle af de store emner – kærlighed, liv, død – som litteraturen åbner for, slutter Mette Steenberg.

Filosof: Det er menneskets bestemmelse at være kreativ

Ifølge filosofen John Engelbrecht rummer et kreativt fællesskab mulighed for at bringe mennesket i kontakt med sit oprindelige 'jeg'

Af Peter Borberg · Foto: Emil Ryge Christoffersen

"Gør dit barn til en skaber – snyd Fanden for en taber". Sådan lyder en gammel graffiti. Selvom ordene er trukket skarpt og polemisk op, så rummer de ifølge filosofen John Engelbrecht en vis sandhed, nemlig betydningen af at gå fra at være skabning til at blive skabende.

- Tilværelsen stiller dybest set mennesket på bar bund som en skabning. Det er først, når vi bliver skabende, at vi opdager vores bestemmelse, nemlig at kunne udfolde vores inderste væsen. Ingen kan blive lykkelige uden at være kreative, siger John Engelbrecht, der i årevis har beskæftiget sig med blandt andet pædagogik og kreativitet og skrevet et firebindsværk om "Den intuitive tanke".

Et fjedret menneske

Filosoffen mener, at et kreativt fællesskab – hvor mennesker bringes sammen i det ukendte og skabende land - kan bidrage til at løsne op for den lukkethed, som sårbare mennesker ofte kæmper med. Engelbrecht minder i den sammenhæng om teologen K.E. Løgstrup, som sagde, at "åbenheden er til før lukketheden".

- Når vi lukker af for det, som Løgstrup kaldte de "suveræne livsytringer" - fx barmhjertighed og oprigtigheden – som er os givet på forhånd, så tager vi maske på. Et sårbart menneske gemmer sig, mens kreativiteten peger den modsatte vej, den åbner og løsner, siger John Engelbrecht og kommer straks i tanke om de første pædagogiske ord, der er sagt i Norden "Flyv ej før du fjedret er".

- Det er fantastiske ord. Vi skal gøres fjedrede – det vil sige åbne, modtagelige og bevægelige – før vi kan udvikle os. Det er det, som det kreative møde kan. Fordi vi bliver medskabere af noget, som er udenfor os selv.

En ny vej

Filosoffen er ikke i tvivl om, at det kreative fællesskab som en ny metodisk indgang til den socialpædagogiske praksis vil vise sig særdeles betydningsfuld.

- Et menneske, der er psykisk eller socialt invalideret, har sin egen individualitet. Det handler ikke kun om arv og miljø. Spørgsmålet er, hvad der skal til, for at vi kommer i berøring med den individualitet. Her er jeg sikker på, at det kreative fællesskab kan vise nye veje, siger John Engelbrecht og tilføjer:

- I bedste fald kan det bringe den unge ind i det spændingsfelt, hvor han eller hun begynder at forholde sig til, hvem han eller hun er, og hvor han eller hun drømmer om at komme hen.

Kreativiteten brusede om kap med bæltet

Af Thorsten Asbjørn · Foto: Emil Ryge Christoffersen

Udenfor vinduerne slår bølgerne taktfast ind mod bredden. Storebæltsbroen, en af dansk ingeniørkunsts største bedrifter, fortøner sig i horisonten langt ude over havet. Bag ruderne på Hotel Storebælt er det i dag en helt anden form for kunst, der er i spil. Kreativitetens kunst. Om at mødes med nye øjne. Se sig selv og den anden i et nyt lys. Give slip på fastlåste billeder og tanker. SUF sendte unge og socialkonsulenter fra hele landet ud på ukendt hav, da der blev inviteret til udviklingsdag og gået på opdagelse i "Det kreative fællesskab". Tre workshops med teater, litteratur og kunstmaling bragte nyt og farverigt perspektiv på relationen mellem unge og deres konsulenter.

” Jeg valgte litteratur, fordi jeg godt kunne tænke mig, at min socialkonsulent skulle se den side af mig.

Pakeeza Hussien, 19 år, SUF Eremitterne

”Hvad er det med ham faren?”

FÆLLES LÆSNING: Med rolig og indfølelse stemme læses der op fra forfatter Naja Marie Aidts novelle ”Som man kender hinanden”. Der lyttes intenst til hvert et ord.

- Hvor er vi henne? Hvad er det for en stemning, der er i historien? spørger Anja Majbritt Brygmann, da sidste side er læst. Hun er socialkonsulent hos SUF Skallen i Vanløse. Gennem det seneste år har hun arbejdet med fælles læsning som en pædagogisk metode, der skal åbne for nye dimensioner i relationen mellem den unge og socialkonsulenten.

- Jeg ville med på den her workshop, fordi jeg syntes, det var en spændende og ny måde at være sammen med Pakeeza på. Jeg ved, at hun er helt vildt dygtig til at skrive og læse tekster, siger Laila Svendsen, socialkonsulent for 19-årige Pakeeza Hussien fra SUF Eremitterne.

Fra tæv til 12

I snakken er der en nysgerrig interesse for, hvorfor de forskellige personer i novellen reagerer,

som de gør. Hvorfor flytter broderen hjemmefra? Hvorfor har moderen gennemsigtige hænder? Hvad er det med ham faren?

Thor Robert Nielsen fra SUF Skallen er med Anja Majbritt Brygmann på udviklingsdag. Gennem hele sin skolegang kæmpede han med læsning og læring. Han var urolig og fik med egne ord mange tæv gennem skoletiden. Blev stemplet som ordblind. Siden har han lært at læse og fik til sin egen store overraskelse topkarakteren 12, da han i sommers gennemførte 9. klasses eksamen i dansk. I snart et år har han haft fælles læsning med Anja Majbritt Brygmann.

- Det har givet mig masser af selvtillid at læse. Jeg havde ingen som helst selvtillid i skolen, så det har været vildt at finde ud af, at jeg kan. Og så giver det mig en bedre forståelse for mig selv at læse med Anja, siger Thor Robert Nielsen og uddyber:

- Jeg ser mig selv i det, vi læser. Og pludselig kan jeg jo også forstå nogle ting om mig selv, som jeg ellers ikke forstod.

” Vi har meget drama i det daglige.
Det her er en dejlig form for drama.

Tine Edel Salling, socialkonsulent Opgangen i Odense

At turde udforske nye roller

IMPROTEATER: Latteren fylder lokalet. Sjove hatte flyver gennem luften. Det ene øjeblik er unge og socialkonsulenter på bustur til tyske Harzen. Det næste øjeblik sidder selveste Justin Bieber og sangeren Christoffer på scenen. Der gives los for de spontane indfald i det store lokale, hvor unge og socialkonsulenter improviserer og spiller teater.

- Når du laver improvisationsteater, finder du ud af, at du kan langt mere, end du tror. Det åbner til sociale færdigheder, hvor du har muligheder for at prøve dig selv af i nye roller i et legende rum, siger Regine Rosenquist og Susanne Billeskov, begge skuespillere og pædagogiske medarbejdere i BOAS Frederiksberg.

Sammen står de for dagens teater-workshop. De har begge rig erfaring i arbejdet med improvisationsteater i SUF-regi. Værdien er ikke til at tage fejl af.

- Legen er et kunstnerisk redskab, og gennem legen finder du ud af, at du indeholder langt mere, end det du regnede med. Du overskrider dine egne grænser, siger Susanne Billeskov.

Selværdskonto vokser

Men fordi det foregår i trygge rammer er grænseoverskridelsen ikke farlig, understreger hun.

- Du bliver som individ bekræftet af fællesskabet, når du stiller dig frem og prøver dig selv af i nye roller. Der bliver heppet og grinet, og du bygger nye lag på dit selvværd, siger Susanne Billeskov.

De to teater-damer oplever tilsvarende, at improvisationsteater er med til at udvikle de færdigheder, som handler om empatisk nærvær. Eksempelvis når unge og socialkonsulenter stilles på en række og skal lave "historiefortælling på linje", hvor den næste i rækken hele tiden skal fortsætte historien.

- Her opdager du, at den historie du fortæller sammen bliver bedre, end hvis du havde fortalt den alene, siger Susanne Billeskov.

Regine Rosenquist fortsætter:

- Du får gennem improvisationstræning øvet dig i både at lytte og svare. Og alle kan bidrage på lige fod. Selvom det foregår under legende former, så får du erfaringer med dig selv, som du kan bruge i det virkelige liv.

Nye farver på livet

KUNSTMALING: Fordybelsen og koncentrationen lyser ud af øjnene på de unge, mens pensel og farver skaber liv på lærredet. For enkelte af de unge er alene det at vælge farver til maleriet en stor udfordring. Netop her kan kunstterapi noget særligt, påpeger kunstterapeut Lise Thomsen, SUF Midtvest.

- Du slipper af med præstationsangst, når du frit arbejder med maling og farver. Her er ingen krav om, at det skal ligne noget bestemt, siger Lise Thomsen.

Hun oplever samtidig, at det kunstneriske rum, hvor der ikke er forhåndsdefinerede krav, vækker det personlige engagement.

- Når du har penslen i hånden, handler det om at mærke din motivation. Hvad har jeg lyst til at lave? Måske er det kaos, måske er det et roligt selvforglommelsens sted. Det at du selv er skabende vækker din energi, fremhæver kunstterapeuten.

Dans og Bob Marley

Inden farvepaletter og pensler blev fundet frem, blev der varmet op med dans. Kroppen skal tale

” Det, vi gør her – med unge og socialkonsulenter sammen på ny og ukendt grund – er med til at nedbryde magt og sprogkoder. Det giver de bedste forudsætninger for udvikling.

Tine Edel Salling, socialkonsulent Opgangen i Odense

med, og man skal mærke sig selv helt ned i maven. Undervejs er der musik i højttalerne. Bob Marley fylder rummet med reggae-toner.

- Det er vigtigt, at du kommer i kontakt med dit eget frie rum, siger Lise Thomsen, der lister rundt mellem workshop-deltagerne. Jesper Klaaby fra BOAS Nørrebro er her sammen med Silas Hansen, som han har været socialkonsulent for siden juli. Jesper Klaaby maler med stærke og skrigende farver. Han aner ikke, hvor hans kunst skal ende.

- Det her er en rigtig god måde at lære hinanden at kende på. Vi kommer begge på glatis, siger Jesper Klaaby.

Fornøjelsen er ikke til at tage fejl af hos Silas Hansen – men han er udfordret.

- Det er meget besværligt, bare det at vælge farver. Men også meget hyggeligt, siger han.

De **nedbryder magten** på det kreative fællesskabs usikre grund

Af Thorsten Asbjørn • Foto: Emil Ryge Christoffersen

I det kreative fællesskab er det målet, at unge og socialkonsulenter kastes ud i situationer, hvor de begge er på fremmed grund. Den grænseoverskridende proces frisætter nye ressourcer i den unge, og socialkonsulenter rives ud af en fagprofessionel form, der åbner op for nye udviklingsmuligheder. Tine og Jens fra Opgangen i Odense samt Karin og Ea fra Eremitterne i København begav sig ud på kreativitetens dybe vande

Nervøs tur hen over Storebælt

For to måneder siden kom Ea til SUF. Den 30-årige kvinde havde ikke samlet på gode oplevelser gennem de seneste års indlæggelser og perioder på opholdssteder. Derfor var det også med en vis portion usikkerhed, at hun takkede ja, da hendes konsulent Karin Brahms fra Eremitterne foreslog en dag til Nyborg med improvisationsteater og mødet med en masse andre nye SUF-folk.

- Ea var meget nervøs, da vi om morgenen satte os ind i bilen og begyndte køreturen mod Nyborg. Men jeg fornemmede, at det gjorde hende godt også at mærke min usikkerhed. Jeg vidste jo heller ikke, hvad det var, som vi havde kastet os ud i, da vi meldte os til en dag, hvor vi skulle være sammen om teater og kreativ udfoldelse, siger Karin Brahms, socialkonsulent hos Eremitterne i København.

Fagperson uden svar

Karin Brahms er samtidig overbevist om, at det er særdeles sundt, at hun i sit arbejde bliver bragt ud af den fagprofessionelle rolle.

- Som socialkonsulent er det sundt ikke at have styr på det hele. Både fordi det udfordrer en selv til at smide den professionelle kasket, og fordi det er godt for den unge at opleve, at vi som fagpersoner ikke sidder inde med alle svar, siger Karin Brahms.

Fedt firma

I Nyborg kom Ea og Karin Brahms til at stå på den gyngende teatergrund sammen. Der blev overskredet grænser, samlet mod, smilet nervøst og grinet.

- Ea fik masser af ros fra de to teaterkvinder. Hun blev meget glad for den anerkendelse, som hun fik fra dem og fra gruppen, siger Karin Brahms.

På turen hjem til København blev det tydeligt for Karin Brahms, at usikkerhed og generthed til trods, så havde Ea lagt nye betydningsfulde lag på sit selvværd.

- Her er ikke skæld ud eller nogen, der ydmyger de unge. Det er som om, at I alle sammen behandler de unge på samme måde. Det der SUF, er et ret fedt firma, ik? spurgte Ea sin socialkonsulent.

Udfordring af fagprofessionalismen

SUF arbejder hele tiden med udvikling af den relationspædagogiske metode. I det kreative fællesskab er det målet at bringe den unge og socialkonsulenten ind i nye og ukendte rammer sammen – fx gennem improvisationsteater, maling og litterær læsning. Når begge er på ny grund udfordres den professionelle relation, magthierarkier nedbrydes, og med styrket ligeværdighed er der grobund for, at den unge tager stadig større ansvar for eget liv og læring.

Tiltro gør stærk

Jens Garbor Fribo er 19 år. Misbrug, svær skolegang og et smerteligt brud med familien har sat sig dybe spor i ham. Alt for mange gange har han oplevet at svigte sig selv og sine omgivelser. Hver gang sagsbehandlere, lærere og pædagoger har haft travlt med at få ham på rette spor, har han slået bremsen i. Nu har han Tine Edel Salling, socialkonsulent i SUF Opgangen i Odense som sin nærmeste kontakt.

- Jeg ser ikke Tine som socialkonsulent. Tine er en voksen, som har tillid til mig, siger Jens Garbor Fribo.

Tilliden handler for Jens Garbor Fribo i høj grad om tiltro. Den mærkede han, da han for et års tid, var rykket ind i SUF Opgangen, og nok engang havnede i rod og misbrug.

- Tine slog i bordet og sagde: "Nu må du tage dig sammen Jens," siger han.

Med et kærligt blik kigger Tine Edel Salling på Jens Garbor Fribo, der tydeligvis bliver berørt over at fortælle om Tines kærlige spark til ham.

- Jeg var så stædig, og det var kun min egen mening, der var vigtig. Men Tine var også stædig, og hun havde forventninger til mig. Ikke på sådan en frelst måde, men hun blev ved med at tro på mig.

Godt drama

I dag er de taget sammen til Hotel Storebælt. De er sammen om improvisationsteater.

- Vi har meget drama i det daglige. Det her er en dejlig form for drama, smiler Tine Edel Salling.

Der er en ganske særlig kemi mellem den unge og socialkonsulenten. Der tales både indforstået og drilsk. To ligeværdige hvor det kan være vanskeligt at få øje på den professionelle faguniform og den unge i en udsat rolle.

- Jeg føler mig ikke længere svag. Der er en masse ting, som jeg er usikker på, fordi jeg er ved at finde mig selv og finde ud af, hvad jeg skal med mit liv. Men det hjælper mig enormt, at jeg mærker, at Tine har tiltro til mig.

Professionel på glatis

Tine Edel Salling var familiebehandler i Odense Kommune, inden hun for fem år siden kom til SUF Opgangen. En teaterdag med Jens, hvor de begge er på gyngende grund, er i tråd med hendes syn på egen praksis.

- Jeg kan godt lide at lege og vove pelsen. Du skal også som professionel turde komme galt afsted. Det er vigtigt, at vi bliver bragt i de situationer, hvor vi bliver nødt til at slippe kontrollen.

Jens følger op:

- Med hjælp fra Tine finder jeg ud af, at jeg selv må påvirke, hvad jeg skal med mit liv. Jeg skal ikke gøre det for hendes skyld, eller fordi der er nogen, som vil noget bestemt med mig. Jeg skal det, fordi det er godt for mit liv – og så er jeg bare taknemmelig for, at Tine står bag mig og har tiltro til mig.

Dokumentation forbedrer hverdagen og udvikler det faglige fællesskab

Hos Eremitterne i København har praksisrettet arbejde med dokumentation skabt mærkbare forandringer i dagligdagen og styrket det faglige fællesskab i personalegruppen

Af Peter Borberg · Foto: Emil Ryge Christoffersen

Det er to år siden, at socialkonsulenterne fra Eremitterne på Vesterbro i København satte sig for, at der skulle ske noget helt nyt i deres arbejde med dokumentation. Beslutningen blev truffet i forbindelse med et SUF-seminar på Vallekilde Højskole. Her stillede 80 socialkonsulenter skarpt på, hvordan dokumentationsarbejde kan gøres til et dynamisk og værdifuldt redskab i den socialpædagogiske værktøjskasse og ikke blot en evalueringsrapport til sagsbehandleren.

I dag kan Eremitterne gøre status. Meldingen er klar:

- Vi er blevet skarpere på det, vi er gode til – og det er meget værdifuldt, at vi som personalegruppe deler en fælles ny metode, siger Karin Brahms, socialkonsulent.

Bag ordene gemmer sig et igangværende samarbejde med eksterne konsulenter fra SocialRespons, der også i sin tid var med til at arrangere seminaret på Vallekilde Højskole. Arbejdet med den såkaldte 'programteori', som har til formål at definere og begrunde områder, der skal måles på, har båret frugt hos Eremitterne. Personalegruppen har været gennem en fælles proces, hvor de har haft lejlighed til at gå den socialpædagogiske praksis grundigt efter i sømmene.

- Det har skærpet vores faglige bevidsthed om, hvad det er, vi rent faktisk gør i arbejdet med den enkelte unge – og ikke mindst hvor det er, vi fin-

der de succesoplevelser, der kan bygges videre på. Forløbet har været med til at binde konsulenterne endnu tættere sammen, fortæller Karin Brahms.

Målsætninger for fællesskabet

Det er på baggrund af disse refleksioner og et aktivt arbejde med programteorien, at Eremitterne har opstillet tre klokkeklare målsætninger for perioden 2014-2015.

For det første skal unge i Eremitterne deltage aktivt i formuleringen af mål for egen udvikling. Det er et led i, at visitationsproceduren er blevet ændret og nu indbefatter et uformelt 'hilse-på-møde' uden deltagelse af sagsbehandler eller andre myndigheder.

- Vi kan se, at den unge har lettere ved at sætte sig mål, når vi mødes først under afslappede former. For os er 'hilse-på-mødet' blevet et vigtigt element i målsætningsarbejdet for den enkelte unge, siger Karin Brahms.

For det andet er det en målsætning, at samtlige brugere af Eremitternes værested og dets aktiviteter opnår styrkede sociale færdigheder. Og for det tredje skal Eremitternes socialkonsulenter have oparbejdet en fælles forståelse for, hvordan læring anvendes i samarbejdet med den unge, og hvordan den bruges til at skabe gode udviklingsforløb.

Fælles for de tre målsætninger er, at de løbende bliver målt ved hjælp af blandt andet interview-skemaer og logbog.

- Ved at måle vores indsats forpligter vi os yderligere på vores kerneopgave, nemlig at hjælpe den unge til at tage hånd om sit eget liv. Og den unge, der selv har været med til at definere målsætningen, får et tydeligt billede af egen udvikling, siger Anders Holm Jensen.

Programteori

En programteori er en beskrivelse af, hvorfor og hvordan en indsats virker. Formålet med programteorien er at opstille tydelige antagelser om sammenhængen mellem indsats og resultat, som efterfølgende kan testes og dermed revurderes.

Få mere at vide på: videntilhandling.dk

Nyt perspektiv på fællesspisning

Et af de steder, hvor Eremitterne mærker, at den nye tilgang til dokumentationsarbejdet allerede har skabt en mærkbar forandring, er i forbindelse med den ugentlige fællesspisning i lokalerne på Vesterbro.

Her har de unge frit kunnet komme og deltage i madlavningen sammen med socialkonsulenterne og bagefter spise sammen. Men de gode intentioner til trods er fællesspisningerne periodevis endt i konflikter og dårlig stemning.

- Vi har haft en gruppe unge, som ustandseligt var uvenner, og vi var begyndt at overveje, om vi var nødt til at udelukke nogle fra at deltage i fællesspisningen, fortæller Karin Brahms.

Arbejdet med programteorien åbnede imidlertid for et nyt perspektiv. I stedet for at se på de konfliktsøgende unge, så socialkonsulenterne på sig selv og på selve konceptet for fællesspisningen.

- Vi kiggede på, om vi kunne skabe nogle konkrete forandringer, som betød, at fællesspisningen blev mere rummelig og derved styrkede den unges sociale færdigheder, siger Anders Holm Jensen.

Ro i køkkenet

I dag er maden som oftest færdig, når de unge kommer. På den måde kan socialkonsulenterne koncentrere sig om udelukkende at vise nærvær. Samtidig er der på forhånd forberedt samtaleemner, der kan tages frem og erstatte en mulig konflikt med snak om bordet.

- Det er langt sjældnere, at vi nu skal sige til en

ung, "du kan ikke komme her lige nu". I det hele taget har hele processen med programteorien været en øjenåbner for, at vi kan foretage nogle få justeringer, som skaber en positiv forandring, siger Anders Holm Jensen.

Men det handler om mere end det, påpeger Karin Brahms. Det handler også om, at der i hele personalegruppen hos Eremitterne bliver skabt en fælles bevidsthed om, hvad det er, de forskellige rum i mødet med den unge skal kunne, og hvilken læring der kan hentes ud af det.

- Arbejdet med programteorien har gjort, at samtlige medarbejdere i dag ved, hvad Eremitternes mission går ud på. For den unge betyder det, at vores metode og syn på læring går igen, uanset hvem de taler med. Det skaber en høj grad af trykthed, siger Karin Brahms.

Tid til fordybelse

Når det er sagt, så lægger de to socialkonsulenter ikke skjul på, at programteorien har rejst en række spørgsmål, som var sværere at svare på end først antaget.

- At skulle give et klart svar på, hvad det er, du laver i din dagligdag, hvordan du gør, og hvorfor dit arbejde virker, er ikke nogen nem øvelse. Det har været et privilegium at få lov til at fordybe sig i hverdagen – være nysgerrige og stille spørgsmålstejn ved vores arbejde, siger Karin Brahms.

De første målinger af Eremitternes arbejde med programteorien foretages i sommeren 2015 af SocialRespons. Herefter vil der blive opstillet nye mål.

Fra ung SUF'er med rod i livet til mentor

LIGE VÆRDIGE RELATIONER: For år tilbage boede Stine Dengsø selv på SUF Djurs og kæmpede for at få styr på livet. I dag er hun ung-mentor for 16-årige Nathali Boye Simonsen, der for få måneder siden flyttede ind i SUF Djurs.

Af Thorsten Ashbjørn · Foto: Christian Brandt

16-årige Nathali Boye Simonsen sidder tilbage-lænet på stolen. Hun lytter intenst, mens hendes mentor Stine Dengsø åbner for dele af sin livshistorie. Stofmisbrug. Smidt ud af efterskolen. Forældre der gav op. Udredt med ADHD-diagnose og borderline. Akutanbringelse på SUF Djurs.

For få måneder siden flyttede Nathali Boye Simonsen ind på SUF Djurs.

- Jeg vidste godt, at du havde fået at vide, du havde ADHD. Jeg var også godt klar over, at du havde været ude i noget svært. Men den her historie, havde jeg aldrig hørt før, siger Nathali Boye Simonsen.

Hun er tydeligvis berørt af at høre sin ung-mentors historie.

- Det er ekstremt godt gået. Tænk, at du er kommet så langt, siger Nathali Boye Simonsen.

Overraskende henvendelse

Stine Dengsø blev for et par måneder siden – i forbindelse med Nathali Boye Simonsens indflytning i SUF Djurs – kontaktet af SUF Djurs. De ville ansætte Stine Dengsø som ung-mentor for Nathali Boye Simonsen.

- Jeg blev spurgt, om jeg ville have et job som sådan en hyggetante for en sød ung pige. Jeg skulle ikke være kontaktperson og stå med de svære kampe. Det var som en mentor, der skulle snakke og gøre gode ting sammen med Nathali, siger 24-årige Stine Dengsø.

Hun var mildest talt overrasket over opkaldet fra SUF. Godt nok var hun i gang med uddannelse, havde fået barn og i det hele taget valgt en god livsbane. Men derfra og så til at blive kaldt ind som kollega til de SUF-medarbejdere, der for år tilbage var hendes anker, da livet var totalt kaos, var alligevel noget af et spring.

- Det var jo en fed mulighed. Jeg har i mange år gerne villet være pædagog og arbejde med udsatte unge. Nu ringede Nick, fordi han troede, at jeg kunne give Nathali noget godt. For mig har det været et kæmpe selvtillidsboost. Nu er jeg ”kollega” med dem, som før var mine socialkonsulenter, siger Stine Dengsø.

Den store oprydning

At Stine Dengsø skulle nå til ansættelse som SUF-mentor, være godt i gang med uddannelse, leve et sundt liv som mor til en treårig søn, er ikke til at se, hvis man spoler hendes film tilbage til ungdomsårene. Stofferne havde et altoverskyggende tag i hende, hun færdedes i kriminelle miljøer og røg ud og ind af skoler. Hendes forældre kæmpede det bedste, de kunne for at få deres datter på rette spor. Men hun var på det tidspunkt udenfor rækkevidde, erkender hun selv.

Det er først, da hun en dag som 21-årig finder ud af, at hun er gravid, at hun for alvor bliver klar til at rydde op.

- Jeg besluttede, at jeg ville have barnet, men jeg vidste også, at mit barn ikke skulle have en mor,

der var misbruger. Jeg valgte at tage en kold tyrker og flyttede hjem til mine forældre, stoppede al misbrug og trappede ud af min medicin. Det har været den hårdeste kamp i mit liv. Jeg skulle ud af det, der havde styret mit liv og samtidig finde ud af at være gravid og blive mor, siger Stine Dengsø.

Grin i øjenhøjde

Nu sidder Stine Dengsø ved siden af Nathali Boye Simonsen. Ung-mentoren har afsluttet grundforløbet på Social- og Sundhedsskolen med rene topkarakterer. Samtidig med at Nathali Boye Simonsen kan se op til Stine Dengsø og bruge hende som et forbillede, så er det et forhold præget af øjenhøjde.

- Det er ekstremt vigtigt, at kemien er god. Vi skal kunne lide at være sammen, siger de samstemmende. Indimellem ordene om deres fællesskab og den helt særlige relation bryder de ud i grin.

- Jeg troede, du var sådan en kedelig gammel tante, siger Nathalie Boye Simonsen.

Stine Dengsø giver svar på tiltale:

- Dine venner synes, jeg er lækker.

De storgriner.

*Nathali Boye Simonsen (tv.)
nyder de ugentlige snakke
med sin ung-mentor Stine
Dengsø (th.)*

Ung-mentorordningen

SUF Djurs har udviklet en særlig ung-mentorordning. Formålet med ordningen er, at den unge får en mentor som rollemodel i en meget virkelighedsnær relation. Det kan fx handle om en relation, hvor der ikke er stor aldersforskel, og hvor den unge og mentoren har interesser eller personlige erfaringer som et særligt mødested. Dermed kan mentoren supplere socialkonsulentens arbejde.

- Det vigtige er, at der ikke er nogen regler, når vi er sammen. Vi skal bare kunne regne med hinanden, siger Stine Dengsø.

Hun bruger også mig

Gensidigheden og ligeværdigheden er et bærende element i deres relation. Det betyder, at det ikke kun er Nathali Boye Simonsen, som kommer til Stine Dengsø, når det hele er noget bras. Der er dage, hvor Stine Dengsø kan komme ind ad døren i SUF-hjemmet og også har brug for at læsse af efter en travl dag. Her lytter Nathali Boye Simonsen.

- Det er rart, at Stine også kan bruge mig til at snakke med. På den måde mærker jeg, at jeg også er betydningsfuld for hende, siger Nathali Boye Simonsen.

Deres samvær består af alt fra ture i motionscenter, til gåture, shoppetur og flade ud med serier på tv-skærmen.

- Vores tid er ikke skemalagt. Vi er sammen om noget, som vi kan lide at være sammen om.

For Nathali Boye Simonsen har forholdet ven-

skabelig karakter. Den 16-årige pige har taget turen fra Sønderjylland til SUF Djurs for at komme på rette spor. Hun har ligesom sin ung-mentor været ude i livets store slåskampe. Nathali Boye Simonsen har prøvet stoffer. Forholdet til hende far gør ondt. Hun har af et par gange forsøgt at tage sit eget liv. Der er masser af aggression i hende – både rettet mod andre og hende selv.

- Stine hjælper mig med at falde til heroppe, og det er vildt dejligt at have en at lave noget med, siger Nathali Boye Simonsen.

Stine Dengsø kan sagtens følge Nathalis venskabelige betragtninger. Samtidig er hun stærkt bevidst om sin nye rolle som ung-mentor.

- Selvfølgelig er det her en professionel rolle, men vi er jo også sammen på et personligt plan. Det professionelle betyder, at jeg eksempelvis skal reagere, hvis Nathali er på vej ned i et hul. Faktisk tror jeg også, at det er en tryghed for hende, at hun ved, at jeg vil gøre noget. Og jeg håber, at jeg kan give hende en oplevelse af, at det rent faktisk er muligt at få skabt det liv, man gerne vil have. Det vigtige er, at der er nogle, som tror på en, siger Stine Dengsø.

Omsorg og selvstændighed på samme matrikel

ALTERNATIVT FÆLLESSKAB: Hybridmodellen, hvor en ung flytter i egen bolig ved siden af en mesterlærefamilie, har vist sig som en stor succes

Af Peter Borberg • Foto: SUF Syd

Der er gået fem år, siden SUF Syd første gang rakte en ung nøglerne til en såkaldt boligpavillon i Lunderskov. Et specialdesignet bo-tilbud – også kaldet hybridmodellen – hvor den unge over en længere periode indretter sig i egen bolig side om side med en mesterlærefamilie.

Siden er fem hybridforløb blevet afsluttet, og i dag har SUF Syd syv boligpavilloner i gang. Successen er ikke til at tage fejl af.

- Hybridmodellen viser, at det er muligt at etablere en ny type boform, som skaber helt nye mulighedsbetingelser for arbejdet med den unge, siger Pia Henriksen og nævner som eksempel et forløb med en ung, som i udgangspunktet var dømt til et liv på den lukkede afdeling. Efter tre et halvt år i boligpavillon bor den unge i dag i egen bolig med støtte udefra.

Behov for nytænkning

Hybridmodellen hviler – som navnet antyder –

på en grundlæggende idé om at bringe det bedste i spil fra blandt andet døgninstitution og familiepleje i et nyt fællesskab. Men i modsætning til institutionsverdenen er hybridmodellen kendetegnet ved, at den kan designes fleksibelt og individuelt, så den tilgodeser den enkelte unges særlige behov.

- Da vi i sin tid begyndte at gøre os tanker om en hybridmodel, var det, fordi vi mente, at der var behov for at prøve noget nyt. En ny type fællesskab om den unge. Sagen er, at vi står med en gruppe, som ikke passer ind i de foranstaltninger, der ellers findes, og samtidig har de ikke ressourcer til at, at de kan bo selv. Hybridmodellen går ud på at skabe et tilbud midt imellem, siger Niels Nielsen, socialkonsulent, SUF Syd.

Omsorgen banker på

Det nye består først og fremmest i, at den unge, som kan have fået stillet en psykiatrisk diagnose eller som har haft misbrugsproblemer – og som måske har været igennem flere mislykkede institutionsforløb – rykker ind som nabo til en mesterlærefamilie. Der etableres en 45-50 kvadratmeter stor boligpavillon forsynet med stue, badeværelse, soveværelse og et lille køkken. Her kan den unge bo under eget tag og har samtidig

Hybridmodellen

Hybridmodellen er et individuelt designet bo-tilbud, der etableres i fællesskab med den unge, en mesterlærefamilie, den kommunale myndighed og SUF Syd. Hybridmodellen er udviklet af SUF Syd.

vished for, at omsorgen altid er nær. Mesterlærefamilien banker jævnligt på døren.

- Strategien er, at den unge selv er med til at bestemme behovet for kontakt. Fysisk, psykisk og ikke mindst socialt er mesterlærefamilien dog hele tiden tæt på, og deres rolle er af kolossal betydning for forløbet, hvor det handler om, at den unge gradvist udviser ejerskab og ansvar for eget liv – og samtidig føler sig som del af et fællesskab, siger Pia Henriksen.

Ikke to mesterlærefamilier er ens

Da hybridmodellen er skræddersyet, så den passer til den unges behov, er det også vidt forskellige opgaver, som mesterlærefamilierne stilles overfor. I nogle tilfælde handler det om at fremme den unges evne til at håndtere en almindelig hverdag – vaske op, lave mad og tage hånd om sin personlige hygiejne.

I andre tilfælde, hvor boligpavillonen eksempelvis er placeret på en landbrugsejendom, træder den unge ind i et dagligt arbejdsfællesskab. Fælles for alle mesterlærefamilier er, at deres væsentligste opgave er at være omsorgsgivere.

- Helt overordnet skal mesterlærefamilien lære den unge at mestre livet. Alt, hvad der handler om kontakt til myndigheder, udlevering af medicin og økonomiske forhold, ligger hos konsulen-

terne fra SUF. Vi vil gerne, at mesterlærefamilien på den måde kan koncentrere al deres energi om at give familiær omsorg med alt, hvad det indebærer, siger Pia Henriksen.

Konsulent som koordinator

Niels Nielsen ser først og fremmest konsulenten som en koordinator. En rolle, hvor det handler om at samle de mange tråde, som den unges liv er spundet sammen af.

- Der ligger ofte en stor kompleksitet og mange problemstillinger til grund for et hybridforløb. Vores opgave er at medvirke til, at de mange personer og instanser, der omgiver den unge, bliver bundet sammen i en helhedstænkning om den unge. Her handler det om at kigge på hver enkelt ung, da der ikke er to forløb, som er ens, siger han og tilføjer:

- Dette gælder for så vidt alle vores opgaver, men hvor vi i en "almindelig" bo-selv-konstruktion som oftest er den unges primære relation, må vi som regel dele denne status med mesterlærefamilien i hybridmodellen.

Fremskridt med museskridt

At opgaven også for mesterlærefamilien kan være krævende, finder SUF Syd allerede flere eksempler på. Eksempelvis tog det halvandet år, før en ung med både misbrugsmæssige og patologiske problemer begyndte at vise fremskridt i forhold til at varetage personlig hygiejne. Konen i mesterlærefamilien, der havde fået til opgave at hjælpe den unge til selv at sørge for hygiejnen, var ved at køre sur i forløbet.

- Når man følger hybridforløbet som konsulent, kan man klart se udviklingen, selvom den foregår med museskridt. Men når man som mesterlærefamilie befinder sig midt i det døgnnet rundt, kan det være sejt. Her er det vores opgave at supervisere mesterlærefamilierne og give dem de bedste betingelser for at fastholde motivationen, siger Niels Nielsen.

Stor interesse

Hos SUF Syd oplever man, at interessen for hybridmodellen er vokset. Når konsulenterne er ude på messer om eksempelvis misbrug, er det hybriden, der bliver spurgt til.

- Effekten af hybridmodellen har været bedre, end vi havde turdet håbe på. Tid er dog stadig det altoverskyggende nøgleord, når vi taler om den gruppe unge, som modellen henvender sig til. Udviklingen sker ganske langsomt. Men vi er samtidig ikke i tvivl om, at de organiske muligheder, som modellen indeholder, i mange tilfælde kan vise sig at være den rette vej for den unge, slutter Pia Henriksen.

